

REVIFORM d.o.o. SARAJEVO

REVIZIJA, RAČUNOVODSTVO I KONSALTING

Sarajevo, Đoke Mazalića 1

tel. / fax (++ 387 33) 227 479 and (0) 62 335 496

E- Mail: reviform@bih.net.ba

Bosnalijek d.d.

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
na dan 31. decembra 2012. godine**

Sarajevo, 15.03.2013.

Sadržaj

	Strana
Izjava o odgovornosti za finansijske izvještaje	3
Izvještaj nezavisnog revizora	4
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (Bilans uspjeha)	5
Izvještaj o finansijskom položaju (Bilans stanja)	6
Izvještaj o gotovinskim tokovima	7
Izvještaj o promjenama na kapitalu	8
Računovodstvene politike	9-19
Napomene uz finansijske izvještaje	20-38

ODGOVORNOST ZA FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH („Službene novine FBiH“, br. 83/09), za knjigovodstvo i računovodstvo pravne osobe odgovorno je lice ovlašteno za zastupanje pravnog lica. Uprava je dužna pobrinuti se da za svaku finansijsku godinu budu sastavljeni finansijski izvještaji u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde, koji pružaju istinit i fer pregled stanja u Društvu, kao i njegove rezultate poslovanja za navedeno razdoblje.

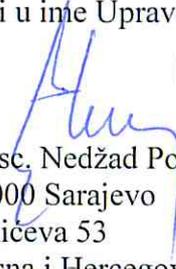
Nakon provedbe odgovarajućeg istraživanja, Uprava opravdano očekuje da će Društvo u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima, te stoga i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju finansijskih izvještaja.

Odgovornosti Uprave pri izradi finansijskih izvještaja obuhvataju sljedeće:

- odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika,
- davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena,
- postupanje u skladu sa važećim računovodstvenim standardima, uz objavu i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u finansijskim izvještajima, i
- sastavljanje finansijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako pretpostavka da će Društvo nastaviti poslovanje nije primjerena.

Uprava je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s opravdanom tačnošću prikazuju finansijski položaj Društva. Također, Uprava je dužna pobrinuti se da finansijski izvještaji budu u skladu sa Zakonom o računovodstvu FBiH. Pored toga, Uprava je odgovorna za čuvanje imovine Društva, te za poduzimanje opravdanih koraka za sprječavanje i otkrivanje prijevara i drugih nepravilnosti.

Za i u ime Uprave

Dr.sc. Nedžad Polić, direktor
71000 Sarajevo
Jukićeva 53
Bosna i Hercegovina

15.03.2013. godine

REVIFORM d.o.o. SARAJEVO

AUDIT, ACCOUNTING AND CONSULTING

Sarajevo, Đoke Mazalića 1

tel. / fax (++ 387 33) 227 479 and (0) 62 335 496

E- Mail: reviform@bih.net.ba

Dioničarima društva Bosnalijek d.d.

Izveštaj nezavisnog revizora

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja društva **Bosnalijek d.d.** (u daljnjem tekstu Društvo), prikazanih na stranicama 5 do 38 koji se sastoje od bilansa stanja na dan 31. decembra 2012. godine, bilansa uspjeha, izvještaja o promjenama na kapitalu i izvještaja o novčanim tokovima za godinu koja je tada završila, te sažetog prikaza značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost Uprave za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za pripremanje i fer prezentiranje priloženih finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Odgovornosti Uprave obuhvataju: dizajniranje, uspostavljanje i održavanje internih kontrola vezanih za pripremanje i fer prezentiranje finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili grešaka; odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika, te davanje razboritih računovodstvenih procjena u datim uvjetima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izraziti nezavisno mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima na temelju naše revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima. Navedeni standardi zahtijevaju da postupamo u skladu s etičkim pravilima te da reviziju planiramo i obavimo kako bismo se u razumnoj mjeri uvjerali da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogreške.

Revizija uključuje primjenu postupaka kojima se prikupljaju revizijski dokazi o iznosima i drugim podacima objavljenim u finansijskim izvještajima. Odabir postupaka zavisi od prosudbe revizora, uključujući i procjenu rizika materijalno značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, bilo kao posljedica prevare ili pogreške. U procjenjivanju rizika, revizor procjenjuje interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje te objektivno prezentiranje finansijskih izvještaja kako bi odredio revizijske postupke primjerene datim okolnostima, a ne kako bi izrazio mišljenje o učinkovitosti internih kontrola u Društvu. Revizija također uključuje i ocjenjivanje primjerenosti primijenjenih računovodstvenih politika te značajnih procjena Uprave, kao i prikaza finansijskih izvještaja u cjelini.

Uvjereni smo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji prikazuju objektivno, u svim materijalno značajnim stavkama, finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2012. godine, te rezultate njegovog poslovanja i promjene u novčanom toku za godinu koja je tada završila, u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Ostale činjenice

Finansijske izvještaje Društva za godinu koja je završila 31. decembra 2011. revidirao je drugi revizor koji je izrazio suzdržano mišljenje na te izvještaje dana 25. aprila 2012. godine.

Reviform d.o.o. Sarajevo

Edin Proho, direktor

Safet Proho, ovlaštenu revizor

Sarajevo, 15.03.2013. godine

IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI

(BILANS USPJEHA)

za period koji završava 31. decembra 2012. godine

<i>(U '000 KM)</i>	Napomena	2012.	2011.
			*Prepravljeno
Prihodi	6	111.829	106.516
Troškovi prodatih proizvoda	7	(45.372)	(38.856)
Bruto dobit		66.457	67.660
Prodajni, administrativni i opšti troškovi	8	(51.777)	(55.316)
Ostali operativni prihodi	9	1.652	924
Ostali operativni rashodi	10	(7.079)	(7.532)
Finansijski prihodi	11	69	738
Finansijski rashodi	12	(2.382)	(1.224)
Kursne razlike, dobit/(gubitak), neto		(42)	44
Svega		(59.559)	(62.366)
Dobit prije oporezivanja		6.898	5.294
<i>Porez na dobit</i>	13	-	-
Neto dobit		6.898	5.294
<i>Zarada po dionici</i>			
<i>Osnovna</i>	14	0,88	0,68
<i>Razvodnjena</i>	14	0,88	0,68

Napomene u prilogu su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU (BILANS STANJA)

na dan 31. decembra 2012. godine

(U '000 KM)	Napomene	2012.	2011.
IMOVINA			*Prepravljeno
<u>Dugoročna imovina</u>			
Nekretnine, postrojenja i oprema	15	100.296	86.094
Nematerijalna imovina	16	1.915	360
Ulaganja raspoloživa za prodaju	17	88	103
Depoziti	18	2.174	2.179
Ukupno dugoročna imovina		104.473	88.736
<u>Kratkoročna imovina</u>			
Kreditni	21	-	132
Zalihe	19	21.338	21.531
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	20	64.675	58.276
Ostala aktiva	22	979	755
Unaprijed plaćen porez na dobit		1.604	1.708
Novac i novčani ekvivalenti	23	4.241	6.188
Ukupno kratkoročna imovina		92.837	88.590
UKUPNO IMOVINA		197.310	177.326
<u>KAPITAL I OBAVEZE</u>			
<u>Kapital i rezerve</u>			
Dionički kapital	24	78.300	71.742
Vlastite dionice		(276)	(142)
Dionička premija		6.607	3.914
Rezerve		42.602	38.420
Akumulirana dobit		10.095	9.434
		137.328	123.368
<u>Dugoročne obaveze</u>			
Obaveze za dugoročne kredite	25	11.270	2.663
Obaveze po finansijskom najmu	26	3.846	1.560
Rezervisanja	31	2.739	1.821
		17.855	6.044
<u>Kratkoročne obaveze</u>			
Tekuće dospjeće dugoročnih kredita	25	2.516	2.287
Tekuće dospjeće obaveza po finansijskom najmu	26	1.832	483
Obaveze prema obavljajima i ostale obaveze	27	14.210	12.208
Kratkoročni krediti	28	21.389	18.089
Kratkoročne obaveze po finansijskom najmu	26	814	-
Derivativni finansijski instrumenti	29	-	8.829
Obračunati troškovi	30	1.218	5.926
Rezervisanja	31	148	92
		42.127	47.914
UKUPNO KAPITAL I OBAVEZE		197.310	177.326

Finansijski izvještaji prikazani na stranicama 5 do 38 odobreni su dana 15.03.2013. godine.

Direktor

Dr.sc. Nedžad Polić

Napomene u prilogu su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKOM TOKU
za godinu završenu 31. decembra 2012. godine

<i>(U '000 KM)</i>	2012.	2011.
		Prepravlj.
GOTOVINSKI TOK IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI:		
Dobit tekućeg perioda	6.898	5.294
Amortizacija	7.543	7.414
Ostala usklađivanja (na kapitalu)	7.062	1.034
Dobit od poslovanja prije promjena na poslovnim sredstvima	21.503	13.742
(POVEĆANJE) / SMANJENJE POSLOVNIH SREDSTAVA:		
(Povećanje)/Smanjenje zaliha	193	194
(Povećanje)/Smanjenje potraživanja od kupaca i ost. potraživanja	(6.399)	1.270
Smanjenje ostalih dugoročnih potraživanja	-	299
Smanjenje / (povećanje) ostalih potraživanja	12	(517)
	(6.194)	1.246
POVEĆANJE / (SMANJENJE) POSLOVNIH OBAVEZA:		
Povećanje/ (Smanjenje) / dobavljača i ostalih obaveza	2.002	(1.173)
(Smanjenje) ostalih obaveza	(4.652)	(3.002)
Povećanje dugoročnih rezervisanja	918	265
	(1.732)	(3.910)
Neto novčana sredstva iz poslovnih aktivnosti	13.577	11.078
NOVČANI TOK OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI		
Nabavka nematerijalnih sredstava	(1.744)	(547)
Nabavka materijalnih sredstava	(22.782)	(13.301)
Otuđenje materijalnih sredstava	1.226	3.487
Otuđenje nemat. sred.	-	426
Prodaja ulaganja u dionice drugih pravnih lica	15	-
Neto novčani tok od investicijskih aktivnosti	(23.285)	(9.935)
NOVČANI TOK OD FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI		
Smanjenje/(Povećanje) depozita	5	(1.666)
Povećanje/(smanjenje) obaveza po dugoročnim kreditima	8.607	(932)
(Smanjenje) obaveza po derivativnim finansijskim instrumentima	(8.829)	(685)
Povećanje obaveza po finansijskom najmu	4.449	623
Povećanje obaveza po kratkoročnim kreditima	3.529	273
Neto novčani tok od finansijskih aktivnosti	7.761	(2.387)
Neto(smanjenje / povećanje novca i novčanih ekvivalenata	(1.947)	(1.244)
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine	6.188	7.432
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	4.241	6.188

Napomene u prilogu su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

za godinu koja je završila 31. decembra 2012. godine

<i>(U KM)</i>	Dionički kapital	Trezorske dionice	Dionička premija	Rezerve	Zadržana dobit	Ukupno
Stanje 1. januara 2011.	71.742	(101)	3.919	30.330	12.185	118.075
Dobit tekuće godine	-	-	-	-	5.294	5.294
Uk. sveobuhvatna dobit					5.294	5.294
Transakcije sa vlasnicima:						
Trezorske dionice	-	(152)	-	-	152	-
Prenos na rezerve	-	111	(5)	8.090	(8.196)	-
Stanje 31. decembra 2011.	71.742	(142)	3.914	38.420	9.434	123.368
Stanje 1. januara 2012. (prethodno objavljeno)	71.742	(142)	3.914	38.420	10.078	124.012
Ispravka prethodnog perioda (Napomena 6)	-	-	-	-	(643)	(643)
Stanje 1. januara 2012. (prepravljeno)	71.742	(142)	3.914	38.420	9.435	123.369
Dobit tekuće godine	-	-	-	-	6.898	6.898
Put opcije	6.558	-	2.693	-	-	9.251
Trezorske dionice	-	(134)	-	-	134	-
Prenos na rezerve	-	-	-	4.182	(4.182)	-
Objavljene dividende	-	-	-	-	(2.190)	(2.190)
Stanje 31. decembra 2012.	78.300	(276)	6.607	42.602	10.095	137.328

Napomene u prilogu su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

1. OPĆI PODACI

1. Uvod

Društvo Bosnalijek d.d. je osnovano 1951. godine i kroz svoje dosadašnje postojanje doživjelo je odgovarajuće transformacije u skladu sa važećim propisima. Sada posluje kao dioničko društvo registrovano u Federaciji Bosne i Hercegovine sa adresom Jukićeva 53, 71000 Sarajevo.

Društvo je upisano u sudski registar kod Općinskog suda u Sarajevu. Prema Aktuelnom izvodu iz sudskog registra od 19.12.2012. god., Društvo je upisano pod brojem 065-0-RegZ-12-006104.

Registrovani iznos kapitala je 78.299.870 KM.

2. Djelatnost

Osnovna djelatnost Bosnalijek-a je proizvodnja i veleprodaja lijekova - nova statistička šifra 21.20.

3. Broj zaposlenih

Na dan 31.12.2012. Društvo je zapošljavalo 654 radnika (2011: 618)

4. Organi društva

Nadzorni odbor

Veljko Trivun	Predsjednik (od 19.07.2012.)
Mahmoud Muhyadin M. Badi	Član (od 09.07.2012.)
Mirna Sijerčić	Član (od 09.07.2012.)
Mirjana Lasić	Član (od 09.07.2012.)
Janez Bojc	Član (od 09.07.2012.)

Odbor za reviziju

Adnan Smajlović	Predsjednik (od 20.07.2012.)
Džahid Huseinbegović	Član (od 09.07.2012.)
Hadis Šuvalija	Član (od 09.07.2012.)

Uprava

Edin Arslanagić	Direktor (do 17.10.2012.)
Nedžad Polić	Direktor (od 18.10.2012.)
Belma Abazović	Izvršni direktor za proizvodnju i razvoj (VD od 19.07.2012.)
Šefik Handžić	Izvršni direktor za finansije (VD od 19.07.2012.)
Bojan Kebe	Izvršni direktor za marketing i prodaju (VD od 19.07.2012.)
Nermin Zubčević	Izvršni direktor za kvalitet i regulativu (VD od 19.07.2012.)

Napomena:

Nadležni sud nije izvršio upis promjene ovlaštenog lica za zastupnje Društva (Direktora).

Komisija za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine nije izvršila upis promjene organa Društva.

U toku su odgovarajuće aktivnosti i pravne radnje na registraciji organa Društva.

2. USVAJANJE NOVIH I IZMJENJENIH RAČUNOVODSTVENIH STANDARDA

Standardi i tumačenja koji su objavljeni a nisu još u upotrebi

Ni od jednog od novih standarda, tumačenja i amandmana, koji se odnose na periode koji počinju poslije 1. januara 2012. i koji nisu bili ranije usvojeni, ne očekuje se da ima značajan uticaj na finansijske izvještaje Društva.

3. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Osnovne računovodstvene politike primijenjene kod sastavljanja finansijskih izvještaja navedene su niže u tekstu.

Izjava o usklađenosti

Finansijski izvještaji sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI/IFRS) koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB).

Osnova prezentiranja

Finansijski izvještaji pripremljeni su po načelu historijskog troška, osim određenih finansijskih instrumenata, koji su iskazani u revalorizovanim iznosima. Finansijski izvještaji su prezentirani u konvertibilnim markama (KM/BAM), s obzirom da je to valuta u kojoj je iskazana većina poslovnih događaja u Društvu. Konvertibilna marka je fiksno vezana za euro (1 EUR = 1,95583 KM).

Priznavanje prihoda

Prihodi se mjere po fer vrijednosti primljenje naknade ili potraživanja za naknadu. Prihodi se umanjuju za procijenjene povrate od kupaca, količinske i slične popuste.

Prihodi od prodaje proizvoda priznaju se nakon isporuke i prenosa vlasništva. Prihodi od usluga priznaju se umanjeno za pripadajuće poreze i popuste nakon pružanja usluga u skladu sa stepenom dovršenosti ugovora.

Prihodi od kamata se priznaju kada je vjerovatno da će ekonomske koristi pritjecati u Društvo i kad je prihode moguće pouzdano izmjeriti. Prihodi od kamata se obračunavaju po načelu nastanka na temelju nepodmirene glavnice i po primjenjivoj efektivnoj kamatnoj stopi, a to je stopa kojom se procijenjeni budući novčani primici diskontiraju tokom očekivanog vijeka finansijskog sredstva do njegovog neto knjigovodstvenog iznosa utvrđenog prilikom prvog priznanja.

Sredstva u najmu

Najmovi se svrstavaju kao finansijski uvijek kada uslovi najma prenose rizike i koristi od vlasništva na najmoprimca. Svi ostali najmovi svrstavaju se u operativne najmove.

Društvo kao najmoprimac

Imovina koja je predmet finansijskog najma priznaje se kao imovina Društva po fer vrijednosti na datum sticanja ili po sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja najma, ako je niža. Obaveza prema najmodavcu iskazuje se u bilansu stanja kao obaveza za finansijski najam. Plaćanja po osnovu

Napomene uz finansijske izvještaje

najma se raspoređuju između finansijskih troškova i umanjenja obaveza po najmu, kako bi se ostvarila konstantna kamatna stopa na preostali iznos obaveze.

Finansijski troškovi direktno terete prihode u periodu u kojem su nastali. Naknade za najam koje se plaćaju u okviru operativnih najмова terete prihod ravnomjerno tokom trajanja najma.

Prihodi od najamnina po osnovu poslovnog najma se priznaju linearno tokom perioda predmetnog najma, osim ako neka druga sistemska osnova ne odražava kvalitetnije vremensku dinamiku trošenja ekonomskih koristi od sredstva koje se drži u najmu. Nepredviđene najmnine po osnovu poslovnih najмова se priznaju kao rashod u periodu u kojem nastaju.

Strane valute

Poslovni događaji koji nisu u KM početno se knjiže preračunavanjem po važećem kursu na datum transakcije. Monetarna imovina i obaveze iskazani u stranim valutama ponovo se preračunavaju na datum izvještaja o finansijskom položaju / bilansa stanja primjenom srednjeg kursa Centralne banke Bosne i Hercegovine važećeg na taj datum. Dobici i gubici nastali preračunavanjem iskazuju se u okviru bilansa uspjeha za period u kojem su nastali.

Troškovi posuđivanja

Troškovi posuđivanja koji se mogu direktno pripisati sticanju, izgradnji ili izradi kvalifikovanog sredstva, a to je sredstvo koje nužno zahtjeva značajno vrijeme kako bi bilo spremno za svoju namjeravanu upotrebu ili prodaju, uključuju se u trošak nabavke tog sredstva sve dok sredstvo većim dijelom ne bude spremno za namjeravanu upotrebu ili prodaju. Prihodi od ulaganja zarađeni privremenim ulaganjem namjenskih kreditnih sredstava do početka njihovog trošenja na kvalifikovano sredstvo oduzimaju se od troškova posuđivanja koji su prihvatljivi za kapitalizaciju.

Svi drugi troškovi posuđivanja terete bilans uspjeha u periodu u kojem su nastali.

Naknade zaposlenim

U ime svojih zaposlenika, Društvo plaća penziono i zdravstveno osiguranje na i iz plate na bruto isplaćenu platu, kao i poreze koji su obračunati na neto isplaćenu platu. Društvo gore navedene doprinose plaća u Penziona i Zdravstveni fond Federacije Bosne i Hercegovine, po zakonskim stopama tokom godine na bruto isplaćenu platu. Nadalje, naknade za topli obrok, prevoz i regres su plaćeni u skladu sa domaćim zakonskim propisima.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju

U skladu sa važećim zakonom i internim pravilnikom o radu, Društvo je obavezno isplaćivati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini minimalno 4 prosječne plate zaposlenog ili 4 prosječne plate u Federaciji Bosne i Hercegovine u periodu koji prethodi datumu penzionisanja, prema posljednim podacima objavljenim iz federalnog Zavoda za statistiku, zavisno od toga šta je povoljnije za zaposlenog. Društvo nema drugih planova u vezi isplate svojim radnicima ili Upravi poslije datuma penzionisanja u Bosni i Hercegovini.

Društvo knjiži troškove otpremnina za odlazak u penziju u trenutku njihovog dospjeća.

Napomene uz finansijske izvještaje

Sporazumi o plaćanjima na osnovu dionica

Društvo dodjeljuje dionice zaposlenima u skladu sa lokalnim propisima. Fer vrijednost obaveza prema zaposlenima u odnosu na dodijeljene dionice koje će se podmiriti u gotovini je priznata kao trošak zaposlenih skupa sa povećanjem obaveza tokom perioda kada je zaposlenik bezuslovno

stekao pravo na isplatu dividende. Obaveza se ponovo preispituje na datum izvještaja i na datum izvršenja. Promjene u fer vrijednosti obaveza su priznate kao trošak zaposlenih u bilansu uspjeha.

Oporezivanje

Trošak poreza na dobit predstavlja zbirni iznos tekuće poreske obaveze i odgođenih poreza.

Tekući porez

Tekuća poreska obaveza temelji se na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti perioda iskazanoj u bilansu uspjeha jer ne uključuje stavke prihoda i rashoda koje nisu oporezive ni odbitne. Tekuća poreska obaveza Društva izračunava se primjenom poreskih stopa koje su na snazi, odnosno važeće na datum bilansa stanja.

Odgođeni porez

Odgođeni porez jeste iznos za koji se očekuje da će biti plativ odnosno povrativ na temelju razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u finansijskim izvještajima i pripadajuće poreske osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti i obračunava se metodom bilansne obaveze. Odgođene poreske obaveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena poreska imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerovatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na temelju koje je moguće iskoristiti privremene razlike koje se odbijaju.

Knjigovodstveni iznos odgođene poreske imovine preispituje se na svaki datum bilansa stanja i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerovatno da će biti raspoloživ dovoljan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela poreske imovine. Odgođeni porez obračunava se po poreskim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u periodu u kojem će doći do podmirenja obaveze ili realizacije sredstava. Odgođeni porez knjiži se na teret ili u korist bilansa uspjeha, osim ako se odnosi na stavke koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, u kojem slučaju se odgođeni porez takode iskazuje u okviru kapitala.

Nematerijalna imovina

Odvojeno stečena nematerijalna imovina

Odvojeno stečena nematerijalna imovina određenog vijeka upotrebe se iskazuje po trošku nabave umanjenom za ispravak vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Amortizacija se obračunava linearnom metodom tokom procijenjenog vijeka upotrebe. Procijenjeni vijek upotrebe i metoda amortizacije se preispituju na kraju svakog izvještajnog razdoblja, pri čemu se učinci eventualnih promjena procjena obračunavaju prospektivno. Odvojeno stečena nematerijalna imovina neodređenog vijeka upotrebe se iskazuje po trošku nabave umanjenom za ispravak vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti.

U izračunu amortizacije se koristi slijedeći vijek upotrebe:

	<u>31.12.2012</u>	<u>31.12.2011</u>
	<u>God.</u>	<u>God.</u>
Software	5	5
Licence	5	5
Registracija lijekova	2-5	2-5

Prestanak priznavanja nematerijalne imovine

Nematerijalna imovina se prestaje priznavati otuđenjem ili kada se njenom upotrebom ili prodajom ne očekuje buduća ekonomska korist. Svaka dobit, odnosno svaki gubitak nastao iskniženjem stavke nematerijalne imovine, a utvrđuje se kao razlika između neto priliva ostvarenih prodajom i neto knjigovodstvene vrijednosti te stavke, uključuje se u dobit i gubitak razdoblja u kojem se stavka prestala priznavati.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema početno se iskazuju po trošku nabavke umanjenom za ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak nabavke obuhvata nabavnu cijenu i sve troškove direktno povezane s dovodenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu. Troškovi tekućeg održavanja i popravaka, zamjene te investicijskog održavanja manjeg obima priznaju se kao rashod kada su nastali. Troškovi značajnih investicijskih održavanja i zamjene se kapitaliziraju. Dobici i gubici nastali na osnovu rashodovanja ili otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme iskazuju se u bilansu uspjeha u periodu u kojem su nastali. Zemljište i nekretnine u izgradnji iskazani su po trošku nabavke umanjenom za eventualne gubitke od umanjenja. Obračun amortizacije započinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu.

Za zemljište i materijalna sredstva u pripremi ne obračunava se amortizacija.

Amortizacija se obračunava na temelju procjenjenog vijeka upotrebe sredstva, koristeći lineranu metodu kako slijedi:

	<u>2012.</u>		<u>2011.</u>	
	<u>Godine</u>	<u>%</u>	<u>Godine</u>	<u>%</u>
Zgrade	7-33	3-14,3	7-33	3-14,3
Postrojenja i oprema	3-15	6,7-33,3	3-15	6,7-33,3

Dobici ili gubici nastali otuđenjem ili rashodovanjem određenog sredstva utvrđuju se kao razlika između prihoda od prodaje i knjigovodstvenog iznosa toga sredstva i priznaju u korist, odnosno na teret prihoda.

Zalihe

Zalihe se iskazuju po trošku ili neto prodajnoj vrijednosti, zavisno o tome šta je niže. Trošak obuhvata fakturnu cijenu robe i direktne troškove rada i sve režijske/indirektne troškove povezane s dovodenjem zaliha do njihove sadašnje lokacije i u sadašnje stanje. Trošak se utvrđuje primjenom metode prosječnog ponderisanog troška. Neto prodajna vrijednost predstavlja očekivanu prodajnu cijenu umanjenu za sve očekivane troškove marketinga, prodaje i distribucije,

Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti obuhvataju depozite po videnju i oročene depozite sa dospjećem do tri mjeseca.

Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju ako Društvo trenutno ima pravnu ili izvedenu obavezu kao posljedicu događaja iz prethodnih perioda i ako postoji vjerovatnoća da će Društvo morati podmiriti navedenu obavezu. Iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procjena iznosa potrebnog za podmirenje postojeće obaveze na dan bilansa stanja, uzevši u obzir rizike i nesigurnosti vezane za obavezu.

Napomene uz finansijske izvještaje

Kada se rezervacija mjeri pomoću novčanih tokova koji su po procjeni dovoljni za podmirenje postojeće obaveze, njen knjigovodstveni iznos jeste postojeća vrijednost tih novčanih tokova.

Rezerve

Rezerve na kapitalu se formiraju u skladu sa lokalnim zakonodavstvom izdvajanjem najmanje 10% godišnje neto dobiti do visine 25% dioničkog kapitala Društva.

Umanjenja

Na svaki datum bilansa Društvo preispituje knjigovodstvene iznose nekretnina, postrojenja i opreme da bi utvrdilo postoje li naznake da je došlo do gubitka usljed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem. Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generira novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno o tome koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procjenjeni budući novčani tokovi diskontiraju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procjenjen nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generira novac) manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos tog sredstva umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo nije zemljište ili zgrada koje se ne koriste kao investicijska nekretnina koja je iskazana po revalorizacionom iznosu, u kojem slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti nastalo revalorizacijom sredstva.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja generira novac) povećava se do revidiranog procjenjenog nadoknadivog iznosa tog sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu (jedinici koja generira novac) usljed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procjenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje usljed revalorizacije.

Finansijska imovina

Sva finansijska imovina se priznaje odnosno prestaje priznavati na datum trgovanja kad je kupoprodaja finansijskog sredstva definisana ugovorenim datumom isporuke finansijskog sredstva u rokovima utvrđenim prema konvencijama na predmetnom tržištu i inicijalno je mjerena po fer vrijednosti, uključujući transakcijske troškove, osim finansijske imovine klasifikovane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, koja je inicijalno iskazana po fer vrijednosti. Finansijska imovina je klasifikovana u slijedeće kategorije: „iskazana po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha“, „raspoloživa za prodaju“, „u posjedu do dospjeća“, te „dati krediti i potraživanja“. Klasifikacija zavisi o prirodi i svrsi finansijske imovine i određena je u trenutku inicijalnog priznavanja.

Metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortizovanog troška finansijske imovine i raspoređivanja prihoda od kamata tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduća novčana primanja kroz očekivani vijek trajanja finansijske imovine, ili gdje je to moguće, kraćeg perioda.

Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamatne stope za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Finansijska imovina iskazana po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Finansijska imovina je klasifikovana kao sredstvo iskazano po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, kada se sredstvo drži kao „raspoloživo za prodaju“ ili je određeno kao finansijsko sredstvo iskazano po „fer vrijednosti kroz bilans uspjeha“.

Finansijsko sredstvo je klasifikovano kao „raspoloživo za prodaju“ ako je:

- Nabavljeno s ciljem prodaje u bliskoj budućnosti; ili
- Dio identificiranog portfolija finansijskih instrumenata koje Društvo drži zajedno, i koji se ponaša po šablonu kratkoročne zarade; ili
- Derivatno sredstvo koje nije okarakterisano kao efektivni instrument zaštite.

Finansijska imovina može biti priznata kao finansijsko sredstvo iskazano po fer vrijednosti iako nije „raspoloživa za prodaju“ ako:

- Takva klasifikacija eliminiše ili značajno reducira nekonzistentnost mjerenja i priznavanja koja bi inače nastala; ili
- Finansijsko sredstvo je dio grupe finansijskih sredstava ili obaveza ili oboje, čiji je učinak rukovođen i mjeren na bazi fer vrijednosti u skladu s dokumentovanim upravljanjem rizika Društva ili njegovom investicijskom strategijom, i informacijama oko internog grupisanja sredstava na toj osnovi; ili
- Dio ugovora koji sadrži jedan ili više ugrađenih derivata, a prema MRS 39: „Finansijski instrumenti: „Priznavanje i mjerenje“ koji kaže da svi elementi ovakvog kombinovanog ugovora mogu biti okvalifikovani kao finansijsko sredstvo iskazano po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Finansijsko sredstvo priznato kao finansijsko sredstvo iskazano po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha prikazuje se prema fer vrijednosti. Neto dobit ili gubitak priznat u bilansu uspjeha treba da sadrži bilo kakvu dividendu ili kamatu koja se odnosi na to sredstvo. Fer vrijednost se određuje na način objašnjen u Napomeni 37.

Finansijska imovina u posjedu do dospjeća

Mjenice i obveznice sa fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim rokom dospjeća, za koje Društvo ima pozitivnu namjeru i mogućnost da ih čuva do dospjeća, klasifikuju se kao imovina u posjedu do dospjeća. Knjiže se i po trošku amortizacije koristeći metodu efektivne kamatne stope, umanjenom za umanjenje vrijednosti, sa prihodom koji se priznaje na bazi efektivnog prihoda.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Dionice koje ne kotiraju na berzi i otkupivi dužnički vrijednosni papiri držani od strane Društva, a kojima se trguje na aktivnom tržištu su klasifikovani kao raspoloživi za prodaju i prezentuju se po fer vrijednosti. Dobici i gubici koji nastaju zbog promjene fer vrijednosti direktno utiču na

Napomene uz finansijske izvještaje

investicijsku revalorizacionu rezervu sa izuzetkom umanjenja za trajne gubitke, kamata se obračunava koristeći metod efektivne kamatne stope, a dobit ili gubitak na monetarnu imovinu od

kursnih razlika direktno utiče na dobit ili gubitak. Kada se takva imovina prodaje ili je izložena trajnom smanjenju vrijednosti, kumulativni dobitak ili gubitak prethodno ostvaren u revalorizacionoj rezervi za ulaganja je uključen u prihode i rashode perioda.

Dividende na vlasničke instrumente raspoložive za prodaju se priznaju u bilansu uspjeha kad se uspostavi pravo Društva da primi dividendu.

Fer vrijednost finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju, denominiranih u stranoj valuti se određuje u toj valuti i preračunava po važećoj kursnoj stopi na dan bilansa stanja. Promjena u fer vrijednosti koja se može pripisati promjenama kursa i koja rezultira u promjeni amortizovanog troška sredstva priznaje se u bilansu uspjeha, dok se ostale promjene priznaju kao promjene u kapitalu.

Dati krediti i potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao krediti i potraživanja. Krediti i potraživanja mjere se po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjenom za procijenjeno umanjenje vrijednosti. Prihod od kamate se priznaje primjenom efektivne kamatne stope, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje bi priznavanje prihoda bilo nematerijalno.

Umanjenja finansijske imovine

Finansijska imovina, osim imovine iskazane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, je procijenjena za indikatore umanjenja na svaki datum bilansa stanja. Finansijska imovina je umanjena tamo gdje je dokazano da, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije su izmjenjeni.

Za dionice koje ne kotiraju na berzi a klasifikovane su kao raspoložive za prodaju, značajan ili produžen pad u fer vrijednosti vrijednosnog papira ispod njegovog troška smatra se objektivnim dokazom umanjenja.

Za svu ostalu finansijsku imovinu, uključujući otkupive vrijednosne papire klasifikovane kao raspoloživi za prodaju i potraživanja po finansijskom najmu, objektivni dokaz umanjenja može uključiti:

- Značajne finansijske teškoće izdavaoca ili korisnika; ili
- Propust ili delikvencija u otplati kamate ili glavnice; ili
- Mogućnost da će dužnik pasti pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Za određene kategorije finansijske imovine, kao što su potraživanja od kupaca, sredstva za koje je procijenjeno da nisu umanjena pojedinačno se naknadno procjenjuju za umanjenje na kolektivnoj osnovi. Objektivni dokaz umanjenja portfolija potraživanja mogao bi uključiti prethodno iskustvo Društva u naplati, kašnjenje u naplati nakon perioda dospelja, kao i promjene u nacionalnim ili lokalnim ekonomskim uslovima koji stoje u uzajamnoj vezi sa neizvršenjem potraživanja.

Za finansijsku imovinu iskazanu po amortizovanom trošku, iznos umanjenja je razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova, diskontovanih koristeći originalnu efektivnu kamatnu stopu finansijskog sredstva.

Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine je umanjena za gubitke umanjenja direktno za svu finansijsku imovinu osim za potraživanja gdje je knjigovodstvena vrijednost umanjena kroz upotrebu rezervacija za umanjenje vrijednosti. Kada nije moguće naplatiti potraživanja od kupaca, onda su ista otpisana na teret rezervacije za umanjenje vrijednosti. Naknadni povrat iznosa koji su

prethodno otpisani se oprihoduje u korist rezervacije za umanjenje vrijednosti. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti rezervacije za umanjenje vrijednosti evidentiraju se u bilansu uspjeha.

Sa izuzetkom vlasničkih instrumenata raspoloživih za prodaju, ako se, u narednom periodu, iznos gubitaka od umanjenje vrijednosti smanji i to smanjenje se odnosi na događaj koji je nastao nakon što je umanjenje priznato, prethodno priznat gubitak umanjenja može se priznati kroz bilans uspjeha u mjeri koja neće rezultirati knjigovodstvenim iznosom većim nego što bi bio amortizirani trošak da nije došlo do priznavanja umanjenja vrijednosti na datum kada je umanjenje vrijednosti ispravljeno.

Što se tiče vlasničkih instrumenata – ulaganja raspoloživih za prodaju, gubici od umanjenja prethodno priznati kroz bilans uspjeha se ne poništavaju kroz bilans uspjeha. Bilo koje uvećanje u fer vrijednosti nakon gubitka umanjenja je priznato direktno u kapital.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Društvo će prestati priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu; ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstava na drugi subjekt. Ako Društvo ne prenese niti zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Društvo nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

Finansijske obaveze i vlasnički instrumenti izdati od strane Društva

Klasifikacija kao finansijska obaveza ili kapital

Dužnički ili vlasnički instrumenti su klasifikovani ili kao finansijske obaveze ili kao kapital u skladu sa suštinom ugovornog angažmana.

Vlasnički instrumenti

Vlasnički instrument je ugovor koji dokazuje pravo na preostali iznos udjela u imovini drugog preduzeća, nakon umanjenja svih njegovih obaveza. Vlasnički instrumenti koje je Društvo izdalo knjiže se u iznosu primljenih sredstava, umanjenih za troškove izdavanja.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze klasifikuju se kao „finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha“ ili „ostale finansijske obaveze“.

Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Finansijske obaveze su klasifikovane kao finansijske obaveze „po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha“ ukoliko je finansijska obaveza raspoloživa za prodaju ili je iskazana kao finansijska obaveza „po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha“

Finansijska obaveza je klasifikovana kao raspoloživa za prodaju ako:

- Je stečena sa ciljem prodaje u bliskoj budućnosti; ili
- Je dio identificiranog portfolija finansijskih instrumenata kojima Društvo upravlja, i koji se ponaša po šablonu kratkoročne zarade; ili
- Je derivativni instrument koji nije okarakterisan i ne koristi se kao instrument zaštite.

Derivativni finansijski instrumenti uključuju dionice s opcijom prodaje koje se mjere po fer vrijednosti sa promjenama u fer vrijednosti koje se knjiže u bilansu uspjeha.

Finansijska obaveza može biti priznata kao finansijska obaveza iskazana po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha iako nije „namjenjena za trgovanje“ ukoliko:

- Takva klasifikacija eliminiše ili značajno reducira nekonzistentnost mjerenja i priznavanja koja bi inače nastala; ili
- Je finansijska obaveza dio grupe finansijskih sredstava ili obaveza, čiji je učinak mjereno na bazi fer vrijednosti, u skladu s dokumentovanim upravljanjem rizika Društva ili njegovom investicijskom strategijom, i informacijama oko internog grupisanja sredstava na toj osnovi; ili
- Je dio ugovora koji sadrži jedan ili više ugrađenih derivativa, a prema MRS 39: „Finansijski instrumenti: „Priznavanje i mjerenje“ koji kaže da svi elementi ovakvog kombinovanog ugovora mogu biti kvalifikovani kao iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha iskazuju se po fer vrijednosti, a rezultirajuća dobit ili gubitak priznaju se u bilansu uspjeha. Neto dobit ili gubitak priznat u bilansu uspjeha uključuje kamate plaćene po ovom osnovu. Fer vrijednost se određuje na način opisan u Napomeni 37.

Ostale obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući i obaveze po kreditima, se početno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za transakcijske troškove.

Ostale finansijske obaveze su naknadno mjerene po amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope.

Metoda efektivne kamate je metoda izračunavanja troškova amortizacije finansijske obaveze i određivanja troška kamate za relevantni period. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća plaćanja u gotovini kroz očekivano trajanje finansijske obaveze, ili, gdje je to moguće, u kraćem periodu.

Prestanak priznavanja finansijske obaveze

Društvo prestaje priznavati finansijsku obavezu kada, i samo kada, su obaveze Društva prestale, otkazane ili ističu.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE

Kod primjene računovodstvenih politika, opisanih u Napomeni 3, Uprava društva donosi odluke, te daje procjene i pretpostavke koje utiču na iznose imovine i obaveza, koji se ne mogu izvesti iz

Napomene uz finansijske izvještaje

ostalnih izvora. Procjene i pretpostavke zasnivaju se na prijašnjim i ostalim relevantnim faktorima. Stvarni iznosi mogu se razlikovati od procjenjenih.

Procjene i pretpostavke se stalno preispituju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose samo na taj period, ili u periodu izmjene i budućim periodima ukoliko izmjenjena utiče na tekući i buduće periode.

4.1. Ključni izvori procjene neizvjesnosti

Slijedeće su ključne pretpostavke koje se odnose na budućnost i ostali ključni izvori procjene neizvjesnosti na datum bilansa stanja, koji imaju značajan rizik uzrokovanja materijalnog usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini.

Procjene su korištene, ali ne i ograničene na razdoblja amortizacije i ostatke vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine, ispravke vrijednosti zaliha i umanjenje vrijednosti potraživanja i rezervisanja za sudske sporove.

Vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme

Kao što je opisano u Napomeni 3, Društvo pregleda procijenjeni vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine na kraju svakog godišnjeg izvještajnog perioda.

Rezervisanja za sudske sporove

Iznos priznat kao rezervisanje za sudske sporove je najbolja procjena naknade potrebne za podmirenje sadašnje obaveze na datum bilansa stanja, kada je veća vjerovatnost da će se obaveza izmiriti nego da neće.

Ispravka vrijednosti potraživanja

Kao što je opisano u napomenama 3 i 20, Društvo na kraju svakog mjeseca preispituje potraživanja od kupaca i ostala potraživanja i za sva potraživanja preko 365 dana formira ispravku vrijednosti u 100% iznosu. Dosadašnje iskustvo je takvo da potraživanja koja su dospjela preko 365 dana uglavnom nisu nadoknativa.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju

Sadašnja vrijednost obaveza za otpremnine prilikom odlaska u penziju zavisi od brojnih faktora koji se određuju na aktuarskoj osnovi korištenjem brojnih pretpostavki. Promjene u ovim pretpostavkama mogu imati uticaja na knjigovodstvenu vrijednost obaveza.

Pretpostavke korištene pri određivanju iznosa neto rashoda (prihoda) za otpremnine prilikom odlaska u penziju uključujući diskontnu stopu na kraju svake godine (2012 6,83 %, 2011 7,5 %, 2010 – 5%), što predstavlja kamatnu stopu koja treba da bude primjenjena prilikom određivanja sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih isplata za koje se očekuje da će biti potrebne u cilju izmirenja obaveza za penzije. Prilikom određivanja odgovarajuće diskontne stope, Društvo uzima u razmatranje kamatne stope za dugoročne depozite kod banaka. Ostale ključne pretpostavke za otpremnine prilikom odlaska u penziju se djelimično baziraju na postojećim tržišnim uslovima.

Priznavanje prihoda

Društvo je napravilo rezervisanja za finansijske i ostale rabate. Ova rezervisanja se baziraju na analizi obaveza po ugovoru, istorijskog trgovačkog i upravljačkog iskustva. Uprava je mišljenja da su na osnovu raspoloživih informacija rezervisanja za finansijske i ostale rabate primjerena.

Napomene uz finansijske izvještaje

Porez na dobit

Izračun poreza na dobit se bazira na tumačenju Društva tekućih poreskih zakona i regulative. Ovaj izračun koji podržava povrat poreza može biti predmet pregleda i odobrenja od strane lokalnih poreskih vlasti.

5. INFORMACIJE O SEGMENTIMA

Društvo posluje u 4 osnovna geografska segmenta:

Bosna i Hercegovina,
 JI Evropa
 CiS i Rusija
 Ostatak svijeta

Za potrebe upravljanja, Društvo je trenutno organizovano u gore navedena geografska područja, te su ta područja osnova po kojoj Društvo izvještava o svojim primarnim segmentima.

Prihod Društva od vanjskih kupaca i međusegmentni prihod, kao i bilans stanja prema geografskoj lokaciji koji predstavlja izvještajne segmente se nalaze detaljno u nastavku:

Prihod za godinu koja je završila 31. decembra 2012:

	BiH	JI Evropa	CiS i Rusija	Ostatak svijeta	Ukupno
Ukupni prihod	46.384	11.342	54.103	-	111.829
Međusegm. prihod	-	-	-	-	-
Vanjski prihod	46.384	11.342	54.103		111.829

Bilans stanja na dan 31. decembra 2012:

	BiH	JI Evropa	CiS i Rusija	Ostatak svijeta	Ukupno
Dugoročna imovina	96.331	1.416	803	-	98.550
Kratkoročna imov.	24.758	10.647	33.790	345	69.540
Ukupna imovina	121.089	12.063	34.593	345	168.090
Ukupne obaveze	60.538	-	-	-	60.538
Neto imovina	60.551	12.063	34.593	345	107.552

Prihod za godinu koja je završila 31. decembra 2011:

	BiH	JI Evropa	CiS i Rusija	Ostatak svijeta	Ukupno
Ukupni prihod	50.264	14.486	40.800	966	106.516
Međusegm. prihod	-	-	-	-	-
Vanjski prihod	50.264	14.486	40.800	966	106.516

Napomene uz finansijske izvještaje

Bilans stanja na dan 31. Decembra 2011:

	BiH	JI Evropa	CiS i Rusija	Ostatak svijeta	Ukupno
Dugoročna imovina	87.901	999	608	15	89.523
Kratkoročna imov.	53.304	12.536	22.469	137	88.758
Ukupna imovina	141.205	13.535	23.077	152	177.969
Ukupne obaveze	53.958	-	-	-	53.958
Neto imovina	82.247	13.535	23.077	152	124.011

5a. Ispravka prethodnog perioda

Bilans uspjeha na dan 31. decembra 2011. godine

OPIS	Objavljeno 31.12.2011.	Ispravke	Prepravljeno 31.12.2011.
Ostali operativni rashodi (1)	6.889	327	7.216
Ostali operativni rashodi (2)	6.889	316	7.205
Ostali operativni rashodi - kumulativno	6.889	643	7.532
Neto dobit	5.937	643	5.294

Bilans stanja na dan 31. decembra 2011. godine

OPIS	Objavljeno 31.12.2011.	Ispravke	Prepravljeno 31.12.2011.
Akumulirana dobit (1)	10.077	(327)	9.750
Nekretnine, postrojenja i oprema (1)	86.421	(327)	86.094
Akumulirana dobit (2)	10.077	(316)	9.434
Nematerijalna imovina (2)	676	(316)	360
Ukupna Aktiva/Pasiva	177.969	(643)	177.326

Ispravke prethodnog perioda

Ispravke stavki bilansa stanja i stavki sveobuhvatne dobiti (bilansa uspjeha) odnose se na slijedeće greške prethodnog perioda:

Ispravke bilansa uspjeha/stanja

- (1) Ispravka nekretnina, postrojenja i opreme odnosi se na demontirane dijelove zgrade u iznosu od 327 hiljada KM koji nisu bili ranije priznati u knjigama. Ovaj iznos je knjižen kao umanjenje akumulirane dobiti i umanjenje građevinskih objekata, odnosno iskazan kao trošak prethodnog perioda.
- (2) U prošlogodišnjim finansijskim izvještajima Društvo je priznalo kao nematerijalna sredstva iznos od 316 hiljada KM. Ovaj iznos je knjižen na teret akumulirane dobiti perioda na dan 1. januara 2012. godine, odnosno iskazan kao trošak prethodnog perioda.

Napomene uz finansijske izvještaje

Prepravka uporednih stavki bilansa uspjeha za godinu koja je završila 31.decembra 2011. godine izvršena je kako slijedi:

OPIS	KM '000
Dobit objavljena prije prepravki za 2011. godinu	5.937
Ispravka vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme (za demontirane dijelove zgrade)	(327)
Ispravka vrijednosti nematerijalne imovine (po osnovu kapitaliziranih troškova)	(316)
Ispravke - ukupno	(643)
Dobit za period - prepravljeno	5.294

Prepravka uporednih stavki zadržane/akumulirane dobiti za godinu koja je završila 31.decembra 2011. godine izvršena je kako slijedi:

OPIS	KM '000
Akumulirana dobit objavljena prije prepravki za 2011. godinu	10.077
Ispravka vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za demontirane dijelove zgrade	(327)
Ispravka vrijednosti nematerijalne imovine (po osnovu kapitaliziranih troškova)	(316)
Ispravke - ukupno	(643)
Akumulirana dobit - prepravljeno	9.434

6. PRIHODI

(U '000 KM)	2012.	2011.
Prihodi od prodaje gotovih proizvoda u zemlji	34.730	38.611
Prihodi od prodaje robe u zemlji	11.605	11.594
Prihodi od prodaje u zemlji	46.335	50.205
Prihodi od prodaje u inostranstvu	65.445	56.252
Pružene usluge	49	59
	111.829	106.516

7. TROŠKOVI PRODATIH PROIZVODA

(U '000 KM)	2012.	2011.
Utrošeni materijal	18.338	18.454
Naknade troškova zaposlenima	9.998	6.925
Troškovi robe	8.361	7.860
Amortizacija	4.528	3.404
Utrošena energija	1.878	1.108
Marketing	1.430	854
Troškovi materijala	1.259	1.211
Održavanje	380	135
Profesionalne usluge	308	118
Edukacija	265	46
Troškovi službenih putovanja	171	63
Komunalni troškovi	165	66
Ostali troškovi	164	27
Troškovi zakupa	74	8
Telefon	51	28
Transport	9	1
Troškovi registracije	3	
Promjene u zalihama nedovršene proizvodnje i GP	(2.010)	(1.452)
	45.372	38.856

8. PRODAJNI, ADMINISTRATIVNI I OPŠTI TROŠKOVI

<i>(U '000 KM)</i>	2012.	2011.
Naknade troškova zaposlenim	20.329	15.005
Marketing	12.807	14.168
Amortizacija	3.014	4.010
Profesionalne usluge	2.963	9.955
Transport	2.623	2.699
Troškovi službenih putovanja	1.628	1.575
Održavanje	1.417	1.392
Utrošena energija	851	1.255
Troškovi zakupa	831	405
Edukacija	751	779
Troškovi materijala	548	772
Telefon	482	401
Registracija i kontrola lijekova	431	81
Utrošeni materijal	324	258
Komunalni troškovi	244	292
Ostali troškovi	2.534	2.269
	51.777	55.316

9. OSTALI OPERATIVNI PRIHODI

<i>(U '000 KM)</i>	2012.	2011.
Naknadno odobreni popusti od dobavljača	-	151
Dobitak od rashodovanih nekretnina, postrojenja i opreme, neto	127	
Ostalo	1.525	773
	1.652	924

10. OSTALI OPERATIVNI RASHODI

<i>(U '000 KM)</i>	2012.	2011.
Umanj. vrij. sumnjivih i sp. potraž. od kupaca i kred. (N 20 i 21)	2.000	3.162
Otpis zaliha sirovina i materijala	384	686
Donacije i sponzorstvo	379	602
Gubitak od rashodovanih nekretnina, postrojenja i opreme, neto	-	91
Otpis zaliha robe	72	8
Manjak proizvoda, neto	-	-
Otpis proizvodnje u toku i GP (napomene 7 i 19)	1.094	962
Ostalo	3.150	1.378
	7.079	6.889
I.V. nekretnina, postrojenja i opreme (za demontirane dijelove zgrade)	-	327
I.V. nematerijalne imovine (po osnovu kapitaliziranih troškova)	-	316
Pod-zbir (Napomena 5a)	-	643
	7.079	7.532

11. FINANSIJSKI PRIHODI

<i>(U '000 KM)</i>	2012.	2011.
Prihodi od kamata na depozite	-	24
Prihodi od kamata na novac i novčane ekvivalente	69	29
Promjene u fer vrijednosti derivativa (Napomena 29)	-	685
	69	738

12. FINANSIJSKI RASHODI

<i>(U '000 KM)</i>	2012.	2011.
Kamate na kredite	1.587	1.148
Kamate na obaveze po finansijskom lizingu	131	73
Promjene u fer vrijednosti derivativa (Napomena 29)	570	-
Ostali troškovi po kamatama	94	3
	2.382	1.224

13. TROŠAK POREZA NA DOBIT

<i>(U '000 KM)</i>	2012.	2011.
Dobit prije oporezivanja	6.898	5.937
Dobit prije oporezivanja (nakon prepravke)	-	5.294
Porez na dobit po stopi od 10%	690	594
Efekat poreski nepriznatih troškova	762	997
Poreska osnovica	1.452	1.591
Umanjenje poreske obaveze po osnovu izvoza	(1.452)	(1.591)
	-	-

Budući da Društvo ostvaruje više od 30% ukupnih prihoda na osnovu izvoza roba, u skladu sa Zakonom o porezu na dobit FBiH, Društvo je oslobođeno plaćanja poreza na dobit.

14. ZARADA PO OSNOVNOJ I RAZVODNJENOJ DIONICI

<i>(U '000 KM)</i>	2012.	2011.
<i>Neto dobit</i>	6.898	Preprav. 5.294
<i>Ponderisani prosječni broj redovnih dionica za izrač.dobiti po dion.</i>	7.830	7.830
Zarada po osnovnoj i razvodnjenoj dionici	0,88	0,68
Prethodno objavljeno	-	0,76

15. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

<i>(U '000 KM)</i>	Zemljište i zgrade	Postrojenja i oprema	Imovina u pripremi	Avansi	Ukupno
<i><u>Nabavna vrijednost</u></i>					
Na dan 1. januara 2012.	94.389	68.871	4.184	4.831	172.275
Povećanja	-	-	22.782	-	22.782
Rashodovanja	(748)	(1.674)	-	-	(2.422)
Prenosi	1.191	4.623	(5.814)	(1.169)	(1.169)
Na dan 31. decembra 2012.	94.832	71.820	21.152	3.662	191.466
<i><u>Akumulirana amortizacija</u></i>					
Na dan 1. januara 2012.	44.160	41.695	-	-	85.855
Prepravke	327	-	-	-	327
Na dan 1. januara 2012. (prepr.)	44.487	41.695	-	-	86.182
Amortizacija	3.207	4.147	-	-	7.354
Rashodovanje	(748)	(1.618)	-	-	(2.366)
Na dan 31. decembra 2012.	46.946	44.224	-	-	91.170
<i><u>Sadašnja vrijednost</u></i>					
Na dan 31. decembra 2012.	47.886	27.596	21.152	3.662	100.296
Na dan 31. decembra 2011.	49.902	27.176	4.184	4.831	86.094

U okviru stavke Postrojenja i oprema uključeno je 11 stavki (2011: 4) u finansijski lizing ukupne vrijednosti 6.492 hiljada KM (2011: 3.967) (napomena 26).

Društvo je založilo zemljište, zgrade, mašine i opremu neto knjigovodstvene vrijednosti od približno 32.350 hiljada KM (2011: 18.282) kao osiguranje kredita (napomene 25 i 28).

Materijalna imovina u pripremi uključuje iznos od 8.989 hiljada KM (2011: 2.826) koji se odnosi na izgradnju nove administrativne i zgrade za kontrolu kvaliteta, iznos od 3.296 hiljada KM (2011: 940) se odnosi na izgradnju ostalih administrativnih zgrada i zgrada za proizvodnju i iznos od 8.867 hiljada KM (2011: 419) se odnosi na opremu.

16. NEMATERIJALNA IMOVINA

<u>(U KM)</u>	Licence	Software	Registracija lijekova	Investicije u toku	Ukupno
<u>Nabavna vrijednost</u>					
Na dan 1. januara 2012.	6.574	3.022	-	536	10.132
Prepravke (napomena 5.)	-	-	(299)	(23)	(322)
Na dan 1. januara 2012. (prepr.)	6.574	3.022	(299)	513	9.810
Povećanja	-	-	-	1.744	1.744
Prenosi	644	842	584	(2.070)	-
Na dan 31. decembra 2012.	7.218	3.864	285	187	11.554
<u>Akumulirana amortizacija</u>					
Na dan 1. januara 2012.	6.495	2.961	-	-	9.456
Prepravke (napomena 5)	-	-	(6)	-	(6)
Na dan 1. januara 2012. (prepr.)	6.495	2.961	(6)	-	9.450
Amortizacija	96	73	20	-	189
Na dan 31. decembra 2012.	6.591	3.034	14	-	9.639
<u>Sadašnja vrijednost</u>					
Na dan 31. decembra 2012.	627	830	271	187	1.915
Na dan 31. decembra 2011.	79	61	(293)	513	360

Registracija lijekova uključuju troškove razvoja i licenciranja novih generičkih lijekova koji su u ovome trenutku na tržištu ili se razvijaju. Društvo planira i ima dovoljno sredstava da završi sa razvojem i da proda ove generičke lijekove.

U 2011. godini, Društvo je promijenilo računovodstvenu politiku koja se odnosi na priznavanje troškova koji su nastali kod registracije lijekova. Počevši od 2011. godine, ovi troškovi se priznaju kao nematerijalna imovina sa korisnim vijekom trajanja na koje se i izdaje rješenje o registraciji lijeka. Ovi troškovi su u prethodnim godinama teretili bilans uspjeha.

17. ULAGANJA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

<u>(U '000 KM)</u>	2012.	2011.
MF Invest d.o.o. Sarajevo	1	1
ASA Finance d.d. Sarajevo	-	10
Bosfarm d.o.o. Skopje	82	82
Bosnalijek d.o.o. Hrvatska	5	5
Fondacija Tenis	-	5
	88	103

18. DEPOZITI

(U '000 KM)	2012.	2011.
Intesa SanPaolo d.d. Sarajevo, 2 oroč. dep, k.st. 0,5% (osiguranje za stambene kredite)	600	600
Minus: korekcija fer vrijednosti	(244)	(96)
Podzbir	356	504
Sparkasse d.d. Sarajevo, k.st. 3,8%, rok: 31.01.2014.	1.640	1.640
Ostali depoziti	178	35
	2.174	2.179

19. ZALIHE

(U '000 KM)	2012.	2011.
Sirovine i materijal	8.458	9.695
Gotovi proizvodi	9.283	7.837
Roba	2.425	2.037
Proizvodnja u toku	1.172	1.962
	21.338	21.531

20. POTRAŽIVANJA OD KUPACA I OSTALA POTRAŽIVANJA

(U '000 KM)	2012.	2011.
Kupci u zemlji	21.487	22.852
Kupci u inostranstvu	40.352	34.599
Sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca	8.238	6.578
Minus: Rezervisanja za umanjene vrijednosti	(8.238)	(6.578)
Potraživanja od kupaca, neto	61.839	57.451
Potraživanja za PDV	2.356	422
Potraživanja od države	100	194
Ostala potraživanja od kupaca	-	71
Potraživanja od zaposlenih	2	10
Ostalo	378	128
Ostala potraživanja	2.836	825
	64.675	58.276

Prosječan period naplate potraživanja od kupaca je 202 dana (2011: 197). Kamata se ne obračunava na potraživanja od kupaca u kašnjenju. Društvo je u potpunosti napravilo umanjene vrijednosti svih potraživanja preko 365 dana.

Na dan 31. decembra 2012. godine, od ukupnog salda potraživanja od kupaca, iznos od 11.632 hiljada KM (2011: 0) se odnosi na LLC Oriola, Rusija, (najveći kupac).

Prije prihvatanja novog kupca, Društvo koristi internu kreditnu procjenu kreditnog kvaliteta potencijalnog kupca i definiše kreditne limite za kupce. Na dan 31. decembra 2012. godine, nema potraživanja od kupaca u kašnjenju preko 365 dana za koje nije napravljeno umanjene vrijednosti.

Napomene uz finansijske izvještaje

Mjerenje i knjiženje umanjena vrijednosti vrši se na polugodišnjoj osnovi. Kod utvrđivanja mogućnosti povrata nekog potraživanja, Društvo razmatra eventualne promjene kreditne sposobnosti dužnika od datuma na koji je odobren kredit do kraja izvještajnog razdoblja. Koncentracija kreditnog rizika je ograničena zbog velike baze klijenata, koji nisu međusobno povezani. Shodno tome, Uprava smatra da dodatno rezervisanje za gubitke nije potrebno.

Promjene u umanjenju vrijednosti potraživanja od kupaca

(U '000 KM)	2012.	2011.
Stanje na početku godine	6.578	3.902
Gubici od umanjena potraživanja od kupaca (Napomena 10)	1.866	3.245
Iznosi naplaćeni tokom godine	(202)	(133)
Iznosi otpisani kao nenaplativi	(4)	(436)
Stanje na kraju godine	8.238	6.578
Stanje na početku godine	49	49
Iznosi otpisani tokom godine	206	-
Stanje na kraju godine	255	49

Starosna struktura potraživanja od kupaca u kašnjenju koja nisu umanjena

(U '000 KM)	2012.	2011.
15-30 dana	5.502	4.328
31-90 dana	2.580	5.213
91-180 dana	1.018	5.559
181-365 dana	1.704	2.767
>365 dana	-	-
	10.804	17.867

21. KREDITI

(U '000 KM)	2012.	2011.
Kreditni dati:		
KTK Visoko	130	130
Top Sport BiH	50	50
Zaposlenima	141	2
Ispravka vrijednosti potraživanja za kredite	(321)	(50)
	-	132

Promjene u umanjenju vrijednosti potraživanja za kredite

	2012.	2011.
Stanje na početku godine	50	-
Gubici od umanjena potraživanja za kredite (Napomena 10)	271	50
Stanje na kraju godine	321	50

Napomene uz finansijske izvještaje

22. OSTALA AKTIVA

(U '000 KM)	2012.	2011.
Avansi za usluge i materijale	234	408
Potraživanje za unaprijed plaćene troškove	745	347
	979	755

23. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

(U '000 KM)	2012.	2011.
Tekući računi	744	3.755
Devizni računi	3.414	2.304
Blagajna	83	129
	4.241	6.188

24. DIONIČKI KAPITAL

(U '000 KM)	2012.	2011.
7.829.987 redovnih dionica nominalne vrijednosti 10 KM	78.300	78.300
Minus: IFC opcija konverzije	-	(6.558)
	78.300	71.742
Minus: trezorske dionice	(276)	(142)
	78.024	71.600

Izvršena je konverzija IFC kredita u avgustu 2001. godine u dionički kapital Društva, koji je povećan za 7.316 hiljada KM. Ove dionice iskazane su kao obaveza u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja zbog postojanja prodajne opcije, koja daje IFC-u pravo da zahtijeva od Društva da ponovo kupi ove dionice.

S obzirom da IFC nije iskoristio pravo prodaje dionica po isteku put opcije 15. marta 2012. godine, ostatak dionica u iznosu od 6.558 hiljada KM je priznat kao dionički kapital Društva, uz iskazivanje dioničke premije u iznosu 2.693 hiljada KM.

Struktura dioničkog kapitala na dan 31. decembra 2012. i 2011. godine može se prikazati kako slijedi:

	2012.		2011.	
	%	Kom. '000	%	Kom. '000
Federacija Bosne i Hercegovine	19,26	1.508	19,26	1.508
Haden S.A.	16,58	1.298	-	-
World Bank, Washington D.C. USA (IFC)	-	-	8,37	656
The Economic and Social Development Fund, Lybia	8,78	687	8,78	687
Ostali	55,38	4.337	63,59	4.979
	100,00	7.830	100,00	7.830

25. DUGOROČNI KREDITI

<i>(U '000 KM)</i>	2012.	2011.
Po amortizovanom trošku (sa obezbjeđenjem)		
UniCredit bank d.d. Mostar	5.154	667
Sparkasse bank d.d.	1.635	1.428
BBI d.d. Sarajevo	1.899	2.855
Intesa SanPaolo banka, Sarajevo	5.098	-
Podzbir	13.786	4.950
Minus: tekuće dospjeće dugoročnih kredita	(2.516)	(2.287)
	11.270	2.663
Kreditni dospjevaju na naplatu kako slijedi:		
- 1 god.	2.516	2.287
- 2 god.	3.069	1.767
- 3-5 god.	8.201	896
- > 5 god	-	-
	13.786	4.950

Društvo je založilo zemljište, zgrade, mašine i opremu neto knjigovodstvene vrijednosti od približno 32.350 hiljada KM (2011: 18.282) kao osiguranje kredita koji je odobren Društvu od strane gore navedenih banaka.

Sparkasse banka je odobrila kredit za finansiranje obrtnog kapitala u iznosu od 2.000 hiljada KM uz kamatnu stopu od 6-mjesečni EURIBOR + 5%. Kredit dospijeva 31. januara 2014. godine.

Također, od iste banke je odobren i kredit na 1.000 hiljada KM uz kamatnu stopu 6-mjesečni EURIBOR+4,50 %, min. 5,20%, koji dospijeva 05.01.2014. godine. Svrha je finansiranje obrtnih sredstava.

Kredit od BBI banke je ugovoren 27. oktobra 2011. godine kao finansijsko partnerstvo za izgradnju nove tvornice i povećanje postojećih proizvodnih kapaciteta. Kredit iznosi 1.534 EUR-a ili 3.000 hiljade KM i dospijeva 31. oktobra 2014. godine. Nominalna profitna stopa iznosi 6,19% a efektivna profitna stopa 6,58%

Dana 29. maja 2012. godine Unicredit banka je odobrila kredit na 11.700 hiljada KM radi investiranja u osnovna sredstva – izgradnju Administrativne zgrade i Kontrole kvaliteta. Dospijeće kredita je 29.11.2018. godine, uključivši grejs period od 18 mjeseci. Kamatna stopa je 6-mjesečni EURIBOR + 4,80. Iskorišteni iznos kredita je 5.154 hiljade.

Također, dana 28. maja 2012. godine Intesa SanPaolo banka je odobrila kredit na 11.700 hiljada KM radi investiranja u osnovna sredstva – izgradnju Administrativne zgrade i Kontrole kvaliteta. Dospijeće kredita je 29.11.2018. godine, uključivši grejs period od 18 mjeseci. Kamatna stopa je 6-mjesečni EURIBOR + 4,80. Iskorišteni iznos kredita je 5.098 hiljade.

26. OBAVEZE PO OSNOVU FINANSIJSKOG NAJMA

(U '000 KM)	Minimalna plaćanja po finansijskom najmu		Sadašnja vrijednost min. plaćanja po fin. najmu	
	<u>2012.</u>	<u>2011.</u>	<u>2012.</u>	<u>2011.</u>
Iznos plaćanja po fin. najmu				
Do jedne godine	2.949	617	2.646	483
Od druge do pete godine	4.095	1.736	3.846	1.560
Ukupno	7.044	2.353	6.492	2.526
Manje: budući troškovi finansiranja	(552)	(310)	-	-
Sadašnja vrijednost obaveze	6.492	2.043	6.492	2.043
Manje: iznosi sa dosp. unutar 12 mj.	(2.646)	(483)	(2.646)	(483)
Iznosi sa dospjećem preko 12 mjeseci	3.846	1.560	3.846	1.560

Društvo ima 15 aranžmana za finansijski najam za mašine: automatska linija za punjenje, zatvaranje i etiketiranje nesterilnih tekućina: Oystar manesty XLLab02; Oystar hutling pilotlab, vozilo Peugeot 3008 premium, Heino inselman blister, Heino inselman cartoner, Heino inselman banding, Heino inselman checkweigher (OCS), Heino inselman uv printer pokrivne alu folije, Heino inselman blister BMP-250R, Heino inselman cartoner CMP-100, Heino inselman banding, Heino inselman checkweigher, Heino inselman uv printer pokrivne alu folije i kapsulirka modu C-MS, ukupne neto knjigovodstvene vrijednosti od 7.044 hiljada KM (2011. 2.353). Prosječni period dugoročnog najma je 5 godina. Prosječna godišnja efektivna kamatna stopa na imovinu primljenu pod najam iznosila je 7,72 % (2011. 7,75%). Kamatne stope su utvrđene fiksno na datum potpisivanja ugovora. Svi ugovori o najmu predviđaju otplatu u fiksnim ratama i nisu sklopljeni nikakvi aranžmani kojima bi se uslovljavalo plaćanje u okviru najma. Sve dugoročne obaveze za najam iskazane su u EUR-ima.

27. OBAVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA I OSTALE OBAVEZE

<i>(U '000 KM)</i>	<u>2012.</u>	<u>2011.</u>
Ino-dobavljači	8.185	6.701
Domaći dobavljači	2.143	2.235
Obaveze prema dobavljačima	10.328	8.936
Obaveze prema zaposlenicima	2.639	2.942
Obaveze prema dioničarima	1.218	306
Obaveze za PDV, neto	-	-
Ostalo	25	24
Ostale obaveze	3.882	3.272
	14.210	12.208

Prosječan period plaćanja obaveza prema dobavljačima je 39 dana (2011. 35). Kamata se ne obračunava na obaveze prema dobavljačima. Društvo posjeduje politike za upravljanje finansijskim rizikom da bi osiguralo da se sva dugovanja izmire unutar vremenskog okvira. Društvo nije imalo kašnjenja u izmirenju obaveza i nije dalo nikakve instrumente osiguranja plaćanja za obaveze prema dobavljačima.

28. KRATKOROČNI KREDITI

Banka	Kamatna stopa	Rok (mj)	Kolateral	(U '000 KM)	
				2012.	2011.
Intesa SP d.d. Sa	4,95%	3-12	Nap.15	7.297	6.011
UniCredit d.d. Mo	4,95%	1-3	Nap.15	14.092	11.078
				21.389	18.089

29. DERIVATIVNI INSTRUMENTI

(U '000 KM)	2012.	2011.
Početno stanje	8.829	9.514
Neto (smanjenje)/uvećanje fer vrijednosti (nap. 11 i 12)	-	(685)
Prenos u kapital	(8.829)	-
Krajnje stanje	-	8.829

IFC je imao opciju da proda sve ili dio od 655.729 dionica Bosnalijeka u svako doba u periodu izvršenja opcije, a po cijeni na dan izvršenja, u skladu sa Ugovorom. Period izvršenja opcije je bio do 15. marta 2012. godine i cijena izvršenja zasnovana je na udjelu vlasništva pomnoženog sa neto prihodom od prodaje prethodne finansijske godine.

Na dan 15. marta 2012. godine mogućnost prodaje dionica koje su obećane IFC-u je istekla. Shodno tome dionice po fer vrijednosti su reklasifikovane na kapital.

30. OBRAČUNATI TROŠKOVI

(U '000 KM)	2012.	2011.
Fakture koje još nisu primljene	914	3.318
Rezervisanja za rabate i bonuse	-	2.407
Ostalo	304	201
	1.218	5.926

U okviru obračunatih troškova za fakture koje još nisu primljene, najveći trošak čine razne fakture za koje se znalo da je trošak ostvaren.

31. REZERVISANJA

(U '000 KM)	Kratkoročna		Dugoročna	
	2012.	2011.	2012.	2011.
Otkup dionica od zaposlenih	148	92	1.653	1.022
Otpremnine pri odlasku u penziju	-	-	718	499
Troškovi sudskih sporova	-	-	368	300
	148	92	2.739	1.821

Napomene uz finansijske izvještaje

Promjene na rezervisanjima mogu se prikazati kako slijedi:

	Otkup dionica od zaposlenih	Otpremnine pri odlasku u penziju	Troškovi sudskih sporova	UKUPNO
Stanje 31. decembar 2010.	1.004	516	150	1.670
Dodatna rez. usljed ponovnog mjerenja	150	3	150	303
Umanjenja usljed isplate	-	-	-	-
Umanj. usljed pon. mjerenja ili podmir. bez tr.	(40)	(20)	-	(60)
Stanje 31. decembar 2011.	1.114	499	300	1.913
Dodatna rez. usljed ponovnog mjerenja	687	219	68	974
Umanjenja usljed isplate	-	-	-	-
Umanj. usljed pon. mjerenja ili podmir. bez tr.	-	-	-	-
Stanje 31. decembar 2012.	1.801	718	368	2.887

32. PLAĆANJE TEMELJEM DIONICA

Na osnovu odluke Skupštine dioničara od 28. juna 2008. godine, Društvo je donijelo odluku da uveća dionički kapital emitovanjem 233.731 dionicu za zaposlene. Na datum dodjele, fer vrijednost dionica je iznosila 6.249 hiljada KM, odnosno 26,74 KM po dionici. Vlastite dionice su izdate svim zaposlenim na neodređeno vrijeme na datum odluke.

Društvo ima obavezu reotkupa ako se ispune slijedeći uslovi: zaposleni moraju ostati u radnom odnosu 6 godina od dana izdavanja dionica i uposleni moraju biti u radnom odnosu u Društvu na datum penzionisanja. Zaposlenici koji zadovolje ove uslove mogu prodati svoje dionice isključivo Društvu i to po ponderisanoj prosječnoj cijeni za period od prethodnih 6 mjeseci na datum podnošenja zahtjeva za otkup. Ista metoda obračuna cijene otkupa važi i za zaposlene koji odu u penziju prije isteka perioda od 6 godina.

Zaposleni koji prestanu raditi usljed reorganizacije i restrukturiranja prije isteka perioda od 6 godina moraju prodati dionice samo Društvu prije isteka navedenog perioda. Zaposleni koji prestanu raditi usljed neispunjenja radnih dužnosti gube svoje pravo na dionice i dionice se moraju vratiti bez naknade.

Na dan 31. decembar 2012. godine, Društvo je priznalo trošak u iznosu od 727 hiljada KM (2011. 181) kao trošak zaposlenih sa odgovarajućim povećanjem obaveza po osnovu isplata dionica i po osnovu rezervisanja za dionica. Ovo predstavlja dio fer vrijednosti dionica koja akumulira zaposlenicima do 31. decembra 2012. godine. Društvo procjenjuje da 85% (2011. 75%) zaposlenika koji učestvuju u navedenoj isplati će zadovoljiti sve uslove.

33. PREUZETE OBAVEZE

Na dan 31. decembra 2012. godine, Društvo je imalo ugovorenih obaveza u iznosu od 905 hiljada KM za zakup (2011: 413).

Na dan 31. decembra 2012. godine, Društvo je imalo ugovorene obaveze prema ANS Drive d.o.o. Sarajevo za rekonstrukciju i izgradnju nove administrativne zgrade u iznosu od 17.578 hiljada KM (2011: 10.472). Uknjižene su obaveze po osnovu 12 privremenih situacija u 2012. godini u iznosu

Napomene uz finansijske izvještaje

od 8.587 hiljada KM. Ugovoreni iznos od 30.326 hiljada KM je umanjen za ukupno 12.748 hiljada KM, od čega se 4.161 hiljada KM odnosi na date avanse (2011: 2.450)

34. POTENCIJALNE OBAVEZE

Slijedeće garancije je izdala BBI banka u ime Društva:

Korisnik	Period	KM '000
Općinski sud Sarajevo	24.05.2011.-24.05.2016.	470
Uprava za indirektno oporezivanje	08.04.2012.-08.04.2013.	150
Uprava za indirektno oporezivanje	08.04.2012.-08.04.2013.	75
Uprava za indirektno oporezivanje	12.03.2012.-12.06.2013.	20
Uprava za indirektno oporezivanje	20.07.2012.-23.07.2013.	31
Ukupno		746

Osim toga, poreske vlasti mogu u bilo koje vrijeme izvršiti inspekciju računovodstvene evidencije za period od 5 godina unazad i mogu utvrditi eventualne dopunske poreske obračune i kazne. Uprava društva nema saznanja o eventualnim okolnostima koje bi mogle dovesti do potencijalne i značajne obaveze u ovom pogledu.

35 – SUDSKI POSTUPCI**Koje je pokrenulo Društvo**

Na dan 31. decembra 2012. godine BOSNALIJEK vodi 32 sudska postupka protiv svojih dužnika radi naplate svojih potraživanja u iznosu od 7.652 hiljade KM, odnosno 1.308 hiljada KM po drugim osnovama.

Koji se vode protiv Društva

Na dan 31. decembra 2012. godine je bilo sudskih 17 postupaka protiv Društva u ukupnom iznosu od 368 hiljada KM, od čega je cjelokupni iznos rezervisan. (Napomena 31)

36. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA

Članovima Uprave, Nadzornog odbora i Odbora za reviziju tokom godine obračunate su slijedeće naknade:

<i>(U '000 KM)</i>	2012.	2011.
Bruto plate	1.126	713
Bonusi	758	416
Ostale naknade	1.039	146
	2.923	1.275

37. FINANSIJSKI INSTRUMENTI**37.1. Upravljanje kapitalnim rizikom**

Društvo upravlja kapitalom na način da omogući nastavak poslovanja i maksimizira povrat vlasnicima nalazeći optimalni odnos duga i kapitala. Opšta strategija Društva nije promjenjena u odnosu na 2011. godinu. Finansijska struktura Društva uključuje primljene kredite i obaveze po osnovu finansijskog lizinga (napomene 25, 26, 28 i 29).

37.1.1. Koeficijent zaduženosti

Uprava prati strukturu izvora finansiranja na mjesečnoj osnovi. Kao dio ovog praćenja, Uprava uzima u obzir trošak finansiranja i rizike povezane sa svakom od klasa finansiranja.

Koeficijent zaduženosti na kraju godine može se prikazati kako slijedi:

(U '000 KM)	2012.	2011.
Primljeni krediti (napomene 25, 26, 28 i 29)	42.218	34.220
Novac i novčani ekvivalenti (Napomena 23)	(4.241)	(6.188)
Neto dug	37.977	28.032
Kapital	137.321	123.369
Neto koeficijent zaduženosti	0,28	0,23

37.2. Kategorije finansijskih instrumenata

(U '000 KM)	2012.	2011.
Finansijska imovina		
Krediti, depoziti i potraživanja (uključujući novac i ekvival.)	71.646	66.777
Ukupno	71.646	66.777
Finansijske obaveze		
Po amortiziranom trošku	-	8.829
Po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak	55.620	37.599
Ukupno	55.620	46.428

37.3 Ciljevi upravljanja finansijskim rizikom

Funkcija trezora Društva pruža usluge operacijama, koordinira pristupom domaćim i međunarodnim finansijskim tržištima, nadzire i upravlja finansijskim rizikom koji se odnosi na operacije Društva kroz interne izvještaje o riziku, koji analiziraju izloženost prema stepenu i veličini rizika. Ovi rizici uključuju tržišni rizik (uključujući valutni rizik, rizik kamatne stope i cjenovni rizik), kreditni rizik, rizik likvidnosti i rizik novčanog toka kamatne stope.

37.4 Tržišni rizik

Aktivnosti Društva su primarno izložene finansijskom riziku promjene kursa strane valute i kamatne stope.

Izloženost tržišnom riziku se dopunjava analizom osjetljivosti. Nije bilo promjena u izloženosti Društva tržišnom riziku ili načinu na koji se upravlja i mjeri rizik.

37.5 Upravljanje valutnim rizikom

Društvo obavlja određene transakcije denominirane u strane valute, po osnovu kojih dolazi do

Napomene uz finansijske izvještaje

izloženosti promjenama kursa stranih valuta. Izloženošću kursu valute se upravlja u okviru odobrenih parametara politika koji koriste termenske ugovore za strane valute. Knjigovodstvena vrijednost novčanih sredstava, finansijske imovine i obaveza denominiranih u stranoj valuti na dan izvještavanja je kako slijedi:

	<u>Imovina</u>		<u>Obaveze</u>	
	<u>2012.</u>	<u>2011.</u>	<u>2012.</u>	<u>2011.</u>
EUR	20.631	17.617	4.107	4.894
USD	-	111	122	110
GBP	-	-	-	-
CHF	-	-	-	21

37.5.1. Analiza osjetljivosti strane valute

Društvo je izloženo valutnom riziku u slučaju promjene kursa EUR i USD. Analiza efekata kojom uprava provjerava rezultat je promjene kursa KM u iznosu na povećanje ili smanjenje vrijednosti KM za 10% u odnosu na navedene valute. 10% je stopa koja se koristi pri internom izvještavanju Uprave o riziku strane valute. Analiza se vrši samo za potraživanje i obaveze nominirane u stranoj valuti i predstavlja usklađenje njihove vrijednosti na kraju perioda za promjenu kursa od 10%. Analiza osjetljivosti uključuje eksterne zajmove koji su denominirani u valuti različitoj od valute zajmodavca i zajmoprimca. Pozitivni iznos niže ukazuje na povećanje dobiti kada KM u odnosu na relevantnu valutu jača za 10%. Za 10% slabljenja KM u odnosu na relevantnu valutu, efekat bi bio isti, ali u negativnom iznosu.

Po mišljenju Uprave, rezultat analize osjetljivosti na dan 31. decembra 2012. godine nije reprezentativan u smislu inherentnog valutnog rizika jer je u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine KM fiksno vezana za EUR. Izmjena kursa bi zahtjevala izmjenu zakona i usvajanje od Parlamentarne skupštine BiH.

37.6 Upravljanje kamatnim rizikom

Društvo je izloženo kamatnom riziku jer posuđuje sredstva po promjenjivim kamatnim stopama. Izloženost Društva riziku promjene kamatnih stopa po osnovu finansijske imovine i obaveza je detaljno prikazana u Napomeni 36.8 Upravljanje rizikom likvidnosti.

37.6.1 Analiza osjetljivosti kamatne stope

Analiza efekata promjene kamatne stope urađena je za finansijske instrumente za koje je Društvo izloženo kamatnom riziku na datum bilansa stanja. Za promjenjive kamatne stope analiza je urađena pod pretpostavkom da je nepodmireni iznos obaveza na dan bilansa stanja bio nepodmiren čitavu godinu. Promjena stope od 50 baznih jedinica (0,5%) koristi se za potrebe internog izvještavanja Uprave o riziku kamatnih stopa i predstavlja procjenu Uprave razumo mogućih promjena kamatnih stopa. U slučaju povećanja, odnosno smanjenja kamatnih stopa za 50 baznih jedinica (0,5%), a da su sve ostale varijable ostale nepromjenjene:

Dobit za godinu koja je završila 31. decembra 2012. bi se smanjila/povećala za iznos od 49 hiljada KM (2011. 61) po osnovu izloženosti kamatnom riziku. Ovo se uglavnom može pripisati izloženosti Društva kamatnim stopama na zajmovima sa promjenjivim kamatnim stopama.

Osjetljivost Društva na rizik promjene kamatnih stopa se povećala tokom tekućeg perioda u odnosu na prethodni, uglavnom zbog povećanja u varijabilnoj stopi dužničkih instrumenata.

37.7. Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik se odnosi na rizik da druga strana neće ispuniti svoje ugovorne obaveze što će rezultirati finansijskim gubitkom. Društvo je usvojilo politiku da posluje samo sa kreditno pouzdanim strankama i da obezbjedi dovoljno kolaterala, gdje se pokaže kao potrebno, kao sredstvo za umanjene rizika i finansijskih gubitaka. Izloženost Društva i kreditni rejting klijenata se stalno nadgledaju, a ukupna vrijednost zaključenih transakcija je razdijeljena između odobrenih klijenata. Kreditna izloženost kontrolira se ograničenjima klijenata koje godišnje pregleda i odobrava Uprava.

Potraživanja od kupaca, neto, razdijeljena su na značajan broj klijenata u različitim industrijama i geografskim područjima. Društvo nema značajnu izloženost kreditnom riziku ni prema jednom kupcu ili grupi kupaca koji imaju slične osobine. Društvo definiše kupce da imaju slične osobine ako su povezana lica.

Izuzev za dolje navedeno, knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine prikazana u finansijskim izvještajima, umanjena za gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti, predstavlja maksimalnu izloženost Društva kreditnom riziku bez uzimanja u obzir prikupljenih kolaterala.

Na dan 31. decembra 2012. godine potraživanja od kupaca u iznosu od 20.414 hiljada KM (2011. 16.669) su osigurana bjanko mjenicama.

37.8 Upravljanje rizikom likvidnosti

Krajnja odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti leži na Upravi Društva, koja je izgradila odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti kojim će se upravljati kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim potrebama za upravljanje likvidnošću. Društvo upravlja ovim rizikom održavanjem adekvatnih rezervi, kreditima od strane banaka kao i ostalim izvorima finansiranja, time što konstantno nadgleda prognoziranje i ostvarene novčane tokove i upoređuje profile dospijuća finansijske imovine i obaveza.

37.8.1 Tabele za kamatni rizik i rizik likvidnosti

Slijedeća tabela detaljno prikazuje ugovorena dospijuća za nederivativnu finansijsku imovinu. Tabela je sačinjena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijske imovine uključujući i kamate na tu imovinu koje će biti zaradene osim na sredstva za koja Društvo očekuje da će se novčani tok pojaviti u drugom periodu.

Dospijee nederivativne finansijske imovine

(2011.)	Ponderisana prosječna k.st. (%)	Dospjeva 0- 1 god.	Preko 1 godine	Ukupno
Bez kamata	-	64.598	-	64.598
Instr. po promjenljivoj k.st.	-	-	-	-
Instr. po fiksnoj k.st.	1,6	-	2.301	2.301
		64.598	2.301	66.899
(2012.)	Ponderisana prosječna k.st. (%)	Dospjeva 0-1 god.	Preko 1 godine	ukupno
Bez kamata	-	68.916	-	68.916
Instr. po promjenljivoj k.st.	-	-	-	-
Instr. po fiksnoj k.st.	1,6	-	2.262	2.262
		68.916	2.262	71.178

Napomene uz finansijske izvještaje

Slijedeća tabela detaljno prikazuje ugovorena dospijeca za nederivativne finansijske obaveze. Tabela je sačinjena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijskih obaveza na osnovu najranijeg datuma na koji se od Društva može zahtijevati plaćanje.

Dospijeca nederivativnih finansijskih obaveza

(2011.)	Ponderisana prosječna k.st. (%)	Dospjelo 0-1 god.	Preko 1 god.	Ukupno
Bez kamata	-	12.208	-	12.208
Instr. po prom. k.st.	7,75	3.096	4.697	7.793
Instr. po fiks. k.st.	7,22	19.735	-	19.735
	-	35.049	4.697	39.736

(2012.)	Ponderisana prosječna k.st. (%)	Dospjelo 0-1 god.	Preko 1 god.	Ukupno
Bez kamata	-	14.210	-	14.210
Instr. po prom. k.st.	5,99	9.766	11.270	21.036
Instr. o fiksnoj k.st.	6,82	16.785	3.846	20.631
	-	40.761	15.116	55.877

37.9. Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza određuje se na slijedeći način:

Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine i obaveza evidentiranih po amortizovanom trošku u finansijskim izvještajima su približne njihovim fer vrijednostima,

Fer vrijednost naknada zaposlenima se utvrđuje pomoću pretpostavke o broju zaposlenika kojima će ova naknada biti isplaćena, procijenjena naknada i diskontna stopa,

Isplate temeljem dionica zaposlenima su priznate po fer vrijednosti dionica na dan bilansa stanja koristeći pretpostavku o broju zaposlenih za koje se očekuje da ispune uslove pod kojima su im dionice dodijeljene.

38. DOGAĐAJI POSLIJE DATUMA BILANSA STANJA

Nije bilo značajnih događaja poslije datuma bilansa stanja koji zahtijevaju posebno objavljivanje ili izmjenu finansijskih izvještaja.

ODOBRENJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Finansijski izvještaji odobreni su od strane Uprave dana 15. marta 2013. godine.

Dr.sc. Nedžad Polić, direktor

Šefik Handžić, izvršni direktor za finansije